DOSSIER 2026

ara lleida

Diputació de Lleida
Patronat de Turisme

ÍNDEX

3 · RESUM

5 · LLEIDA, TOT EL QUE BUSQUES ÉS A L'INTERIOR PRESENTACIÓ

TREBALLEM PERQUÈ LLEIDA SIGUI EL MILLOR LLOC PER VIURE-HI, ARA I EN EL FUTUR

COMPROMÍS AMB LA SOSTENIBILITAT

UNA DESTINACIÓ PER A LES FAMÍLIES

CONSCIÈNCIA ACCESSIBLE

GAIREBÉ 90.000 PLACES D'ALLOTJAMENT

OFICINES DE TURISME: LA PORTA D'ENTRADA

AGÈNCIES RECEPTIVES QUE OFEREIXEN EXPERIÈNCIES ÚNIQUES

PREMIS ALS MILLORS REPORTATGES PERIODÍSTICS

8 · NATURA: UN PRESENT RESPONSABLE I UN FUTUR SOSTENIBLE

UN PARC NACIONAL ÚNIC A CATALUNYA I AMB 70 ANYS D'HISTÒRIA

EL PARC NATURAL DE L'ALT PIRINEU

EL PARC NATURAL DEL CADÍ-MOIXERÓ

UN CEL NOCTURN DE MÀXIMA QUALITAT

LA VAL D'ARAN, RESERVA DE LA BIOSFERA

RESERVA NACIONAL DE CAÇA DE BOUMORT I LA BRAMA DEL CÉRVOL

GEOPARC ORÍGENS

TERRITORI DE CONGOSTOS

LA NOGUERA PALLARESA, UN 'WILD RIVER'

ESTANY D'IVARS I VILA-SANA, LA GRAN ZONA HUMIDA DE L'INTERIOR DE CATALUNYA

L'ESPECTACLE DE LA FLORACIÓ A LES TERRES DE LLEIDA

PARADÍS ORNITOLÒGIC

13 · CULTURA: AMB LES ARRELS AL PASSAT I LA MIRADA POSADA AL FUTUR

LLEIDA UNIVERSAL

PINTURES RUPESTRES, UNA FINESTRA AL PASSAT DE LA HUMANITAT

LA JOIA ROMÀNICA DE LA VALL DE BOÍ

FALLES: UNA DANSA DE FOC I TRADICIÓ AL COR DEL PIRINEU

PEDRA SECA: ARQUITECTURA ANCESTRAL QUE MODELA PAISATGES

RECONEIXEMENT DE LA UNESCO A L'OFICI DELS RAIERS

EL TOC DE CAMPANA, A LA LLISTA DEL PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DE LA HUMANITAT

NOVES CANDIDATURES: SEU VELLA DE LLEIDA, CATEDRAL DE LA SEU D'URGELL I VESTITS DE PAPER DE MOLLERUSSA

FESTES I TRADICIONS ARREU

CAMINS DE PELEGRINATGE

DIVUIT MUSEUS I UNES 70 COL·LECCIONS

LLEIDA CIUTAT: UN VIATGE PER LA HISTÒRIA I L'ARQUITECTURA

DELS DINOSAURES AL MODERNISME: UN BREU RECORREGUT PEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I MONUMENTAL

20 · TURISME ACTIU: LLEIDA PER TERRA, AIGUA I AIRE

L'ATRACCIÓ PELS ESPORTS AQUÀTICS I EL RÀFTING, QUE CELEBRA 40 ANYS A LA NOGUERA PALLARESA

SENDERISME DE TOTS ELS NIVELLS

REFERENT DEL CICLOTURISME

MOTURISME ESTRENA NOUS ACREDITATS

ESQUÍ ALPÍ I NÒRDIC AMB MÉS DE 500 KM DE PISTES

ESTACIONS MÉS ENLLÀ DE L'HIVERN

L'AVENTURA ÉS TAMBÉ AL CEL

85 ZONES DE PESCA CONTROLADA

ESCALADA, VIES FERRADES I ESPELEOLOGIA

24 · GASTRONOMIA: DESCOBRIR LLEIDA A TRAVÉS DEL PALADAR

OLEOTURISME DE LLEIDA, EL GUST DE LA TERRA

RUTA DEL VI I UNA DENOMINACIÓ D'ORIGEN AMB 40 ANYS D'HISTÒRIA

RECONEIXEMENTS INTERNACIONALS

SEGELLS DE QUALITAT

ALTRES PRODUCTES TRADICIONALS DE LLEIDA

RESUM

LLEIDA: UNA DESTINACIÓ AMB ADN PROPI

Lleida és una destinació autèntica, diferent i natural. Aquest és l'ADN d'un territori viu i amb experiències durant tot l'any: des de la neu i l'esquí a l'hivern fins al ràfting a l'estiu, passant per la floració a la primavera o la brama del cérvol a la tardor. Lleida obre les portes al turisme durant els 365 dies de l'any i posa a la disposició de tothom un ampli ventall d'activitats de natura, cultura, gastronomia i turisme actiu.

El Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida és l'organisme que s'encarrega de la promoció turística del Pirineu i de les Terres de Lleida, sempre amb el propòsit de fer de Lleida el millor lloc per viure-hi, ara i en el futur. Aquesta feina es duu a terme de la mà del sector i amb un ferm compromís amb la sostenibilitat.

Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. **Oriol Clavera**

NATURA: UN PRESENT RESPONSABLE I UN FUTUR SOSTENIBLE

A Lleida hi trobem l'únic parc nacional de Catalunya: el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, que és la joia del patrimoni natural de la demarcació. A aquest paratge s'hi han de sumar altres espais destacats, com, per exemple, el Parc Natural de l'Alt Pirineu i el Parc Natural del Cadí-Moixeró, l'estany d'Ivars i Vila-sana i el Geoparc Orígens. Tots són llocs molt atractius per a l'observació de fauna i flora i per seguir rutes de senderisme i activitats d'aprenentatge sobre la natura. Fins i tot la floració dels arbres fruiters ha esdevingut un espectacle que obre la porta a descobrir els camps i els pobles de Lleida. El seu paisatge condueix una mirada d'estima per una terra generosament fèrtil i propera.

La sostenibilitat és, doncs, un dels eixos del turisme a les comarques de Lleida. En aquest sentit, la UNESCO ha atorgat una distinció a la Val d'Aran, que des del 2024 és reserva de la biosfera. I seguint amb els reconeixements a la sostenibilitat, la Fundació Starlight ha distingit el Montsec i el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici com a Reserva i Destinació Turística Starlight per la qualitat del seu cel nocturn per a l'observació de les estrelles i els planetes.

Cervera. Segarra. **J. Clariana**

TURISME ACTIU: LLEIDA PER TERRA, AIGUA I AIRE

El Pirineu i les Terres de Lleida són una gran destinació de turisme actiu, amb propostes de terra, aigua i aire. Entre les primeres destaquen les de senderisme, cicloturisme o moturisme. Al seu torn, el ràfting és l'estrella de les propostes d'aigua i enguany celebra 40 anys d'activitat a la Noguera Pallaresa. Lleida és també una destinació on es pot practicar el parapent o l'ala delta en espais com el Montsec o Organyà. I a l'hivern, el Pirineu de Lleida disposa de més de 500 km de pistes d'esquí repartits entre onze estacions d'alpí i de nòrdic.

Ràfting a la Noguera Pallaresa. **Toni Grases / Photoset**

CULTURA: AMB LES ARRELS AL PASSAT I LA MIRADA POSADA AL FUTUR

El patrimoni cultural del Pirineu i les Terres de Lleida disposa de diversos segells de la UNESCO per l'art rupestre, les esglésies romàniques de la vall de Boí, les festes del foc del Pirineu, la tècnica de la pedra seca, els raiers i el toc de campanes. I festes com les falles, el carnestoltes de municipis com Solsona o La Passió de Cervera demostren l'autenticitat d'una destinació que ha mantingut tradicions que es remunten a segles enrere.

Lleida és també una terra d'equipaments culturals, amb una xarxa de divuit museus i unes 70 col·leccions que expliquen la història, els valors, les tradicions i les expressions artístiques del territori. I el patrimoni monumental va des de la fortalesa dels Vilars d'Arbeca fins als castells del Sió o del Pallars Jussà, passant per la Seu Vella de Lleida ciutat o el monestir de Vallbona de les Monges.

A més a més, per la Segarra, l'Urgell, el Pla d'Urgell i el Segrià, a les Terres de Lleida, també transcorren dos importants camins de pelegrinatge com són el Camí de Sant Jaume i el Camí Ignasià.

La Seu Vella. Segrià. **Carles Fortuny**

GASTRONOMIA: DESCOBRIR LLEIDA A TRAVÉS DEL PALADAR

Lleida es distingeix per la seva àmplia gamma de productes autòctons, amb l'oli d'oliva verge extra de la Denominació d'Origen Protegida (DOP) Les Garrigues i el vi de la Denominació d'Origen (DO) Costers del Segre com a reclams principals. Entorn d'aquests dos productes s'han estructurat el projecte «Oleoturisme de Lleida. El gust de la terra» i la Ruta del Vi de Lleida. La gastronomia lleidatana també pot presumir de la DOP de la pera i la de la mantega i el formatge de l'Alt Urgell i la Cerdanya, a més de la Indicació Geogràfica Protegida (IGP) del torró d'Agramunt, la vedella del Pirineu i el pa de pagès.

C. C. de les Garrigues

LLEIDA, TOT EL QUE BUSQUES ÉS A L'INTERIOR

Lleida és una de les quatre demarcacions en què es divideix Catalunya. La trobem a l'extrem més al nord-oest, limitant a l'oest i al sud amb Aragó, al sud amb Tarragona i a l'est amb Barcelona. Al nord ho fa amb França i Andorra, i al nord-est, amb Girona. Les seves tretze comarques s'expandeixen sobre tres àmbits geogràfics identificats amb tres marques turístiques: Terres de Lleida, que aplega les comarques de la plana lleidatana; Pirineus, la Lleida que abraça la serralada que fa frontera amb França i Andorra, i la Val d'Aran, que té l'accés més còmode de comunicació per terra des de Lleida amb el territori francès.

A la capital de la demarcació, la ciutat de Lleida, hi arriba el tren d'alta velocitat. I des de la capital lleidatana, un tren connecta també amb el Pirineu, amb arribada a la Pobla de Segur. Des de l'Aeroport de Lleida-Alguaire operen vols els caps de setmana durant tot l'any a Palma i, durant la temporada d'estiu, a Menorca i Eivissa. I Lleida encara disposa d'un altre aeroport, el d'Andorra-la Seu d'Urgell, amb vols a Palma i Madrid.

Ciclotúrisme a l'Alta Ribagorça. **Guillem Riera / Joanseguidor**

TREBALLEM PERQUÈ LLEIDA SIGUI EL MILLOR LLOC PER VIURE-HI, ARA I EN EL FUTUR

El Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida treballa perquè Lleida sigui el millor lloc per viure-hi, ara i en el futur. Aquest és el propòsit de l'organisme, que referma el compromís amb un model turístic que millori l'entorn i la qualitat de vida de la població local i fomenti el progrés del territori. El propòsit remarca també aspectes com el foment de l'orgull i la identitat pròpia, la importància de l'autenticitat del Pirineu i les Terres de Lleida i la rellevància que té la preservació de la manera de viure i veure la vida de la demarcació. Tota aquesta feina es duu a terme per cuidar la nostra terra i la població local, perquè una terra cuidada és una terra que ens cuida.

El Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida és l'organisme que des de la seva creació, el 18 de juliol de 1989, s'encarrega de la promoció turística del Pirineu i de les Terres de Lleida. Ho fa sota el paraigua de la marca Ara Lleida i amb quatre campanyes anuals, una per a cadascuna de les estacions de l'any, per mostrar que la demarcació acull activitats i propostes atractives durant els 365 dies de l'any.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
aralleida.cat/proposit

UNA DESTINACIÓ PER A LES FAMÍLIES

El Pirineu i les Terres de Lleida són una destinació ideal per a les famílies, amb equipaments i serveis adaptats a aquest tipus de públic. Així, la demarcació disposa d'una oferta pensada perquè grans i petits gaudeixin d'experiències en un entorn segur, natural i acollidor. Això fa que Lleida sigui atractiva també per a les parelles, els grups d'amics i els sèniors, que són els altres perfils de visitants de la destinació.

OFICINES DE TURISME: LA PORTA D'ENTRADA

Les oficines de turisme del Pirineu i les Terres de Lleida són el punt de trobada inicial indispensable per convertir en experiència turística la informació que el visitant ha obtingut prèviament. Aquests equipaments són, doncs, la porta d'entrada a Lleida i uns aliats indispensables per a la promoció del territori. Per optimitzar l'atenció al viatger i enfortir aquest rol dinamitzador, el Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida coordina un programa específic destinat als treballadors de les oficines de turisme, que inclou, per exemple, formacions i material de suport com mapes i fullets.

Les comarques de Lleida disposen de més de 80 punts d'informació al visitant. D'aquests punts, 33 són oficines i sis són punts d'atenció als turistes, que estan adscrits a la Xarxa d'Oficines de Turisme de Catalunya. Els altres són punts d'informació de temporada o dels espais naturals protegits.

AGÈNCIES RECEPTIVES QUE OFEREIXEN EXPERIÈNCIES ÚNIQUES

El Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida disposa d'un programa d'agències de viatges receptives des de l'any 2016 amb l'objectiu de fomentar línies de col·laboració a través d'accions de promoció per impulsar la comercialització del Pirineu i les Terres de Lleida. Actualment, una trentena d'agències de viatge receptives ofereixen experiències diferenciades, gràcies al seu ampli coneixement del territori i als recursos turístics disponibles. La seva tasca inclou, per exemple, la contractació de l'allotjament, la gestió de les activitats, el guiatge o acompanyament i l'atenció continuada durant l'estada.

COMPROMÍS AMB LA SOSTENIBILITAT

Lleida ha esdevingut en els darrers anys una destinació turística destacada per als qui volen fer activitats de natura i aventura i gaudir de vivències selectes. Una destinació que mostra amb orgull el seu entorn natural, alhora que vetlla per la vida als seus pobles i pel gaudi de la visita i les activitats dels qui hi arriben de fora, una aposta per l'equilibri sostenible, pel qual va rebre l'any 2024 la certificació Biosphere Gold Destination, com a destinació turística responsable i sostenible. Aquesta certificació, impulsada pel Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida, fa visible l'aposta del territori per un model de turisme responsable, ambientalment sostenible, socialment inclusiu i universalment accessible.

A més a més, l'any 2023 el Parc Natural de l'Alt Pirineu i el Parc Natural del Cadí-Moixeró van rebre la Carta Europea de Turisme Sostenible, que acredita el compromís d'aplicar els principis del turisme sostenible. Aquesta és una eina pràctica de gestió atorgada per l'Europarc Federation que permet desenvolupar i implementar estratègies de turisme sostenible, per beneficiar, d'aquesta manera, la natura i les persones, a més de les economies locals.

CONSCIÈNCIA ACCESSIBLE

A Lleida, l'accessibilitat és un compromís ferm que transforma la destinació en un espai compartit i sense barreres. Al Pirineu i les Terres de Lleida, més de la meitat dels hotels, les pensions, els hostals, les fondes i els aparthotels estan adaptats a la normativa europea sobre barreres arquitectòniques i disposen de serveis per a tothom.

Les comarques de la plana i del Pirineu de Lleida comprenen actualment un centenar d'establiments i equipaments adaptats a persones amb dificultats de mobilitat o necessitats especials. La gran majoria d'aquests espais es troben a les comarques de muntanya i a la ciutat de Lleida. Són hotels, empreses d'esports d'aventura, equipaments de transports, rutes i espais naturals, museus, centres culturals i estacions d'esquí. A més a més, espais com el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i el Parc Natural de l'Alt Pirineu disposen des de fa anys de passarel·les i miradors accessibles.

GAIREBÉ 90.000 PLACES D'ALLOTJAMENT

Amb dades de l'any 2025, l'oferta d'allotjament turístic a les comarques de Lleida, entre hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, refugis, instal·lacions juvenils i albergs, se situa en 89.400 places. Per tipus d'allotjament, l'oferta d'hoteleria és de 422 establiments amb 19.675 places; turisme rural, 716 cases i 5.434 places, i càmping, 64 establiments i 22.778 places, de les quals més de 4.500 són de bungalous. La resta de l'oferta engloba 33 apartaments turístics, 36 albergs, 66 refugis, 29 cases de colònies, cinc granges escola i 4.663 habitatges d'ús turístic (HUT).

PREMIS ALS MILLORS REPORTATGES PERIODÍSTICS

En paral·lel a la tasca que duu a terme el Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida, una iniciativa que ha catapultat la promoció dels pobles de Lleida ha estat el premi periodístic Pica d'Estats. La convocatòria, de caràcter anual, està oberta a treballs de premsa, ràdio, televisió i mitjans digitals i ha esdevingut un referent entre els premis a obres de periodistes en l'àmbit turístic. Més de 500 mitjans de comunicació d'arreu del món hi han enviat reportatges, i s'han guardonat més de 270 periodistes i fotògrafs. El jurat del certamen l'integren reconeguts professionals del món de la comunicació, presidits pel degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Més informació:
Departament de Premsa del Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
Telèfons: 973 24 54 08 / 627 98 65 22
Correu electrònic: xrodriguez@diputaciolleida.cat

El Pujalt. Pallars Sobirà. **Laurent Sansen**

Esquí nòrdic. Lles. Cerdanya. **Tot Nòrdic**

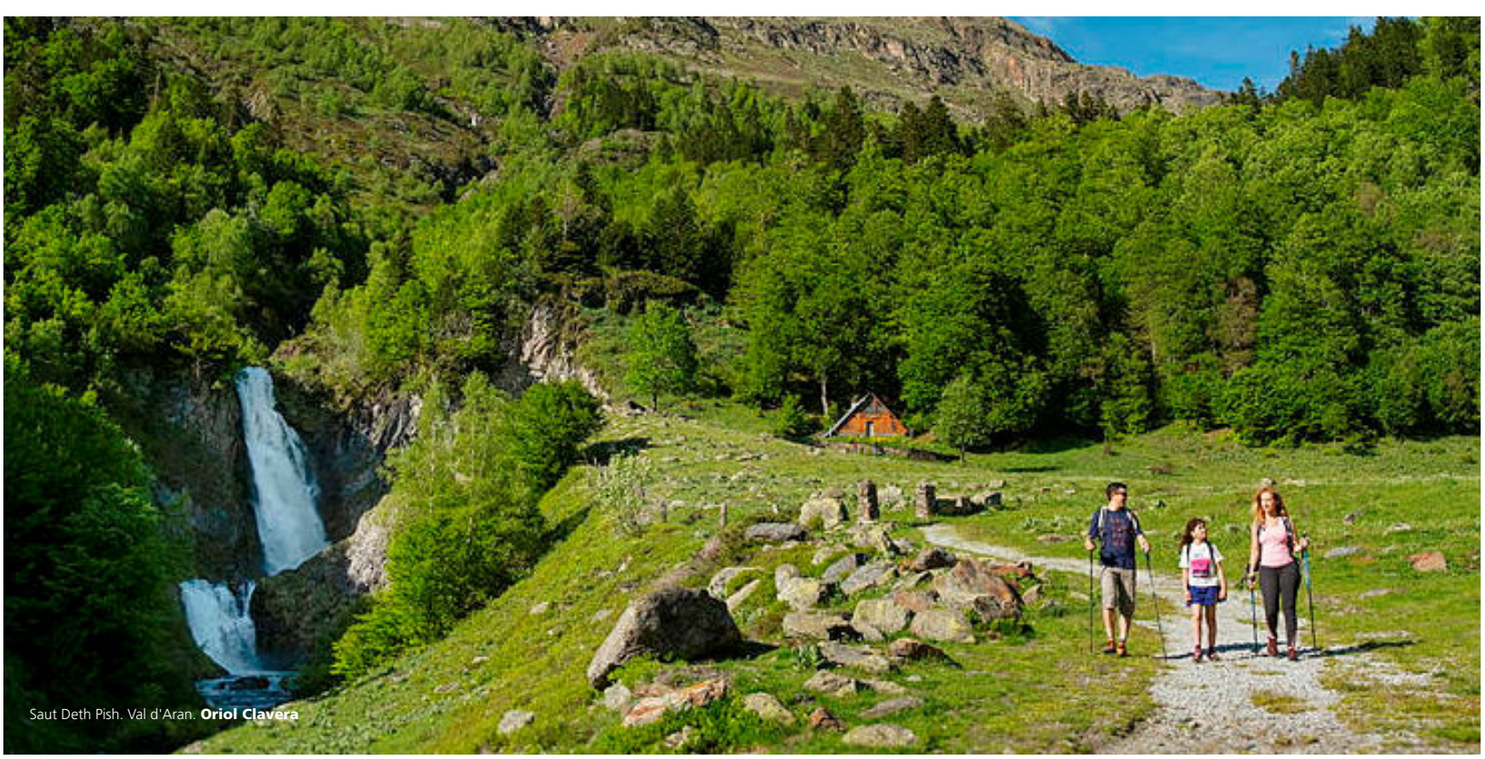

Saut Deth Pish. Val d'Aran. **Oriol Clavera**

NATURA: UN PRESENT RESPONSABLE I UN FUTUR SOSTENIBLE

L'àmplia oferta de natura del Pirineu i les Terres de Lleida converteix la demarcació en tot un referent. El principal espai natural és l'únic parc nacional de Catalunya, el d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, al qual se sumen dos parcs naturals, el de l'Alt Pirineu i el del Cadí-Moixeró, una reserva de la biosfera, la Val d'Aran, i altres paratges com l'estany d'Ivars i Vila-sana. Lleida també és una destinació de referència per al turisme ornitològic i per a l'observació de les estrelles, amb reserves i destinacions Starlight reconegudes per la UNESCO. I la floració és l'estrella de la primavera a les Terres de Lleida. Els programes d'activitats que organitzen els parcs i els espais naturals despleguen propostes que es poden fer durant tot l'any, adaptant l'oferta a les condicions climatològiques i a la salvaguarda dels ecosistemes.

Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. **Sergi Boixader**

Parc Natural de l'Alt Pirineu. **Sergi Reboredo**

UN PARC NACIONAL ÚNIC A CATALUNYA I AMB 70 ANYS D'HISTÒRIA

El Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici és un dels principals atractius del Pirineu, l'enclavament per respirar la muntanya en el seu estat més pur i sentir el llenguatge de la natura. L'aigua dels rierols i els salts que van a parar als seus 200 estanys, el vent, el vol i el cant dels ocells o fins i tot el so de les petjades dels animals que hi habiten conviden a viure una experiència única.

Fou declarat parc nacional el 21 d'octubre de 1955 i té una superfície de 14.199 ha, més 26.733 ha de la zona perifèrica. Abraça deu municipis del Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alta Ribagorça i la Val d'Aran: Alt Àneu, la Guingueta d'Àneu, Esterri d'Àneu, Espot, Sort, la Torre de Capdella, la Vall de Boí, Vilaller, Vielha e Mijaran i Naut Aran.

El parc s'erigeix en exemple de protecció i conservació del patrimoni natural i cultural del Pirineu, al mateix temps que és motor i ambaixador de la seva demografia i economia. La riquesa de la flora i la fauna que conté li atorga un valor genuí com a hàbitat natural de muntanya. A més a més, la poca contaminació acústica li ha fet merèixer des de l'any 2019 la certificació de zona d'especial protecció de qualitat acústica (ZEPQA).

Espot i Boí, que són els dos accessos principals, disposen de cases del parc com a punts de benvinguda a l'espai natural i proporcionen informació per gaudir al màxim i amb seguretat de tot el que ofereix el parc. Als pobles de Senet i Llessui i a l'estació superior del telefèric de l'estany Gento també hi ha centres d'informació del parc.

Més informació:
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
parcsnaturals.gencat.cat/ca/xarxa-de-parcs/aiguestortes/inici/index.html

EL PARC NATURAL DE L'ALT PIRINEU

Una vintena d'espècies de flora amenaçades d'extinció o difícils de trobar en altres llocs del món tenen el seu hàbitat al Parc Natural de l'Alt Pirineu. És la llar també de 284 varietats de vertebrats. Té una gran diversitat orogràfica, amb pics tan emblemàtics com la Pica d'Estats, a 3.143 m d'altitud, que el fan el cim més alt de Catalunya, boscos de pins i avets, prats alpins i llacs. Hi viuen isards, galls fers, ossos, perdius blanques, trencalossos, pardals d'ala blanca, llangardaixos pallaresos, tritons pirinencs i una important població d'aus carronyaires, entre moltes altres espècies.

El trobem al centre del Pirineu català i és el parc natural més gran de Catalunya. Les seves 79.317,21 ha representen un terç de l'extensió de tots els parcs naturals catalans junts. Va ser creat l'any 2003 i al seu territori hi trobem quinze municipis de les comarques del Pallars Sobirà i l'Alt Urgell: Alt Àneu, la Guingueta d'Àneu, Esterri d'Àneu, Alins, Llavorsí, Esterri de Cardós, Lladorre, Tírvia, Vall de Cardós, Farrera, Rialp, Soriguera, Sort, les Valls de Valira i Montferrer i Castellbò.

Més informació:
Parc Natural de l'Alt Pirineu
parcsnaturals.gencat.cat/ca/xarxa-de-parcs/alt-pirineu/inici/

EL PARC NATURAL DEL CADÍ-MOIXERÓ

Continuant el recorregut pirinenc, entrem al Parc Natural del Cadí-Moixeró. Són 41.342 ha sobre disset municipis de les comarques de l'Alt Urgell, el Berguedà i la Cerdanya: Alàs i Cerc, Alp, Bagà, Bellver de Cerdanya, Castellar de n'Hug, Cava, Das, Gisclareny, Gósol, Guardiola de Berguedà, Josa i Tuixent, la Vansa i Fórnols, Montellà i Martinet, Riu de Cerdanya, Saldes, Urús i Vallcebre. La protecció de la serra del Cadí va motivar la creació d'aquest parc natural l'any 1983 i, segons la Directiva d'aus i la Directiva d'hàbitats de la Unió Eu-

Ermita de la Pertusa. Noguera. **Sergi Boixader**

ropea, és l'àrea protegida de Catalunya amb el nombre més gran d'hàbitats i espècies d'interès europeu, gairebé un centenar. Dues grans serres connectades pel coll de Tancalaporta integren una trentena de quilòmetres de muntanya entre les conques dels rius Segre i Llobregat. El Pedraforca, amb 2.506 m d'altitud, n'és el cim més conegut i és freqüentat per alpinistes i escaladors.

Més informació:
Parc Natural del Cadí-Moixeró
parcsnaturals.gencat.cat/ca/xarxa-de-parcs/cadi/inici/

UN CEL NOCTURN DE MÀXIMA QUALITAT
L'any 2013, la Fundació Starlight, que té el suport de la UNESCO, va atorgar al Montsec la distinció de Reserva i Destinació Turística Starlight. Aquest segell reconeix la qualitat del seu cel nocturn per a l'observació de les estrelles i els planetes. A Àger es troba el Parc Astronòmic del Montsec (PAM), que ofereix visites i experiències per a tots els públics, amb l'objectiu d'apropar la ciència a la ciutadania i explicar les característiques del cel nocturn d'aquesta zona de Lleida.

El Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici també va rebre el 2018 la certificació de Reserva i Destinació Turística Starlight per l'excel·lent visió nocturna dels astres. Això ha donat un gran impuls al turisme astronòmic i ha permès dur a terme activitats divulgatives sobre aquest recurs natural. Va ser el primer parc català que va rebre aquesta distinció per part de la Fundació Starlight i un dels primers de l'Estat a obtenir-la.

Parc Astronòmic del Montsec
parcastronomic.cat
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
parcsnaturals.gencat.cat/ca/xarxa-de-parcs/aiguestortes/inici/index.html

LA VAL D'ARAN, RESERVA DE LA BIOSFERA
La Val d'Aran va ser reconeguda el 2024 com a reserva de la biosfera de la UNESCO, una fita històrica en l'àmbit internacional que fa d'aquest territori un referent en l'impuls de bones pràctiques en el desenvolupament territorial, ambiental i socioeconòmic. Les reserves de la biosfera són zones que tenen com a objectiu harmonitzar la conservació de la diversitat biològica i cultural i el desenvolupament econòmic i social a través de la relació de les persones amb la natura.

La Val d'Aran constitueix un lloc excepcional per a la conservació de la biodiversitat natural i de la diversitat cultural. És un dels territoris més singulars del Pirineu Oriental, gràcies a la seva cultura fronterera, la seva identitat cultural i lingüística pròpia i la seva diversitat paisatgística i ecològica única. És també una de les zones més factibles de transició cap a un model més sostenible i un desenvolupament econòmic basat en els valors socioculturals i mediambientals. Un dels principals reptes és aconseguir diversificar les seves capacitats i esdevenir un espai més resilient, ja que representa un lloc de demostració de mètodes de desenvolupament sostenible mitjançant la recerca, l'observació, la formació, l'educació i la sensibilització.

Més informació:
Foment Torisme Val d'Aran
visitvaldaran.com

RESERVA NACIONAL DE CAÇA DE BOUMORT I LA BRAMA DEL CÉRVOL
I en el triangle on conflueixen el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i l'Alt Urgell, hi tenim les més de 13.000 ha d'extensió de la Reserva Nacional de Caça de Boumort. En els seus boscos de pinassa, pi roig i rouredes hi regna el cérvol i la seva brama delecta els visitants des de mitjan setembre fins a mitjan octubre. És el moment del zel dels mascles, que emeten el seu so gutural greu marcant territori per aparellar-se amb les femelles. És una experiència d'ecoturisme que

Turisme ornitològic a Mas de Melons, Les Garrigues. **Iolanda Sebé**

es pot viure també als paratges de muntanya de l'Alt Urgell, l'Alta Ribagorça, la Cerdanya, el Pallars Sobirà i la Val d'Aran, però la reserva de Boumort és un lloc paradigmàtic per sentir la brama del cérvol.

D'altra banda, la reserva s'ha convertit en el millor espai del Pirineu per observar el voltor negre, una espècie reintroduïda el 2006. Es dona la circumstància que la reserva ha esdevingut l'únic espai europeu on es reprodueixen les quatre espècies de voltors del continent (el voltor comú, el trencalòs, l'aufrany i el voltor negre), la qual cosa la converteix en una destinació força atractiva per als estudiosos i per als aficionats al turisme ornitològic en general.

Més informació:
Reserva Nacional de Caça de Boumort
agricultura.gencat.cat/ca/ambits/medi-natural/casa/terrenys-cinegetics/reserves-nacionals-casa/boumort/

GEOPARC ORÍGENS
La riquesa geològica i paleontològica i el patrimoni natural, històric i cultural de la Conca de Tremp-Montsec van merèixer l'any 2018 la seva designació com a geoparc mundial de la UNESCO. L'espai reconegut comprèn dinou municipis del Pallars Jussà, la Noguera, el Pallars Sobirà i l'Alt Urgell.

Orígens és el nom que rep aquest geoparc. La seva visita és un sorprenent viatge enrere fins a la formació de l'univers, de la Terra i del Pirineu, seguint el rastre dels últims dinosaures, però també de l'evolució dels humans i la formació de noves formes de vida. Amb aquesta experiència de visita es promouen alhora activitats educatives vinculades a la geologia, la paleontologia, la història i la hidroelectricitat.

El geoparc disposa de tres seus, totes situades a Tremp: la seu científica, al Centre de Suport Territorial Pirineus, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC); la seu administrativa, ubicada a l'Ajuntament de Tremp, i el centre de visitants, l'Epicentre, que és el punt de partida per a la visita als vestigis naturals i també és un punt d'informació sobre totes les activitats a l'entorn més proper i de descoberta dels seus productes d'alimentació locals, les seves festes i tradicions, els museus i moltes rutes que es poden seguir.

Més informació:
Orígens UNESCO Global Geopark
geoparcorigens.cat

TERRITORI DE CONGOSTOS
Tres congostos, el de Mu (Alòs de Balaguer), el de Collegats (Baix Pallars, la Pobla de Segur i Conca de Dalt) i el de Mont-rebei (Àger i Sant Esteve de la Sarga), donen rostre a una sublim oferta de flora, fauna, rutes i vies d'escalada que contribueix a posicionar encara més amunt l'atractiu natural de Lleida. Aquests espais acullen espècies singulars de flora, com l'orella d'os i la corona de rei, i de fauna, com ara el trencalòs i l'àliga daurada, que es poden veure al congost de Mont-rebei.

LA NOGUERA PALLARESA, UN 'WILD RIVER'
La zona alta del riu Noguera Pallaresa, concretament 30 km entre la Val d'Aran i el Pallars Sobirà, va rebre el mes de juliol passat la distinció Wild Rivers Site, que reconeix el seu excel·lent estat de conservació i la compatibilitat entre l'activitat humana i la protecció mediambiental. És el primer riu de Catalunya i de l'Estat amb aquesta certificació ecològica i de conservació.

Aquest reconeixement no només és clau per protegir el patrimoni natural associat al riu, sinó que també suposa una gran ocasió per impulsar un turisme conscient i un desenvolupament local sostenible. La certificació contribueix a reforçar el vincle entre la comunitat i el seu entorn, alhora que ajuda a sensibilitzar les persones visitants sobre la necessitat de conservar els espais naturals mitjançant una gestió acurada i equilibrada.

Estany d'Ivars i Vila-sana. Pla d'Urgell. **Carles Fortuny**

ESTANY D'IVARS I VILA-SANA, LA GRAN ZONA HUMIDA DE L'INTERIOR DE CATALUNYA

La de l'estany d'Ivars i Vila-sana és la història d'un aqüífer que, després de la seva dessecació, l'any 1951, va ser recuperat l'any 2005 i revalorat de tal manera que avui ha esdevingut lloc de parada a Europa de nombroses aus en el seu camí migratori. Hi arriben atretes per un ecosistema que és l'hàbitat de moltes altres espècies d'aus autòctones com ànecs, gavines, fredelugues, fotges i fins a més de 200 tipologies que s'hi poden veure en les diferents èpoques de l'any. L'estany és un mirall d'aigua de 126 ha, amb un perímetre d'uns 6 km. El canal d'Urgell abasteix d'aigua el que ha esdevingut la principal zona humida de l'interior de Catalunya i al voltant seu es poden seguir itineraris naturals proveïts de miradors, aguaits i plafons d'orientació i interpretació ambiental d'aquest entorn privilegiat. També hi ha habilitats dos punts d'informació sobre les activitats més enriquidores en aquest indret, com les passejades a peu o amb bicicleta.

Més informació:
Estany d'Ivars i Vila-sana
estanyivarsvilasana.cat

L'ESPECTACLE DE LA FLORACIÓ A LES TERRES DE LLEIDA

La floració és el gran espectacle dels camps cada primavera. I diversos municipis de les comarques lleidatanes del Segrià, les Garrigues i l'Urgell, d'aquesta eufòria floral n'han fet un motiu de visita. Quan als seus arbres de préssecs, nectarines, paraguaians i ametlles els surten les flors, els colors rosa i blanc de les plantacions s'erigeixen en reclam de mirades i passejades.

El municipi d'Aitona ha esdevingut en els darrers anys un lloc paradigmàtic d'aquest fruiturisme, una veritable immersió agrosensorial. Altres localitats del Segrià com Albatàrrec, Alcarràs, la Granja d'Escarp, Montoliu, Seròs, Soses i Torres de Segre, així com de les Garrigues i l'Urgell, han engegat activitats similars obertes a tothom. El passeig entre arbres fruiters i ametllers florits es complementa amb propostes culturals i gastronòmiques.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
lafloracio.cat

PARADÍS ORNITOLÒGIC

La demarcació de Lleida ofereix una gran riquesa ornitològica. Des del Pirineu, que concentra fauna emblemàtica i sovint escassa, fins als secans de la plana, la gran varietat d'hàbitats facilita l'observació d'aus ben diverses. Les comarques de Lleida també disposen de nombroses propostes per als amants d'aquesta disciplina, com la fotografia d'ocells, l'anellament d'aus o la construcció de refugis per a ocells.

A causa d'aquesta gran varietat d'espècies i de propostes, el Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida i el Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona – Terres de l'Ebre han impulsat el projecte Birding Ebre Pirineus. L'objectiu d'aquesta iniciativa és posicionar-se com una destinació privilegiada per al turisme ornitològic i promocionar el Pirineu, els secans de les Terres de Lleida i el Delta de l'Ebre com una de les destinacions europees amb més diversitat d'ocells a menys distància. En concret, en un mateix viatge es poden observar fins a 250 espècies; en tot l'any, la xifra arriba a les 350 i inclou aus estepàries, d'alta muntanya, aquàtiques i mediterrànies.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
aralleida.cat/birding
Birding Ebre Pirineus
birdingebrepirineus.com

CULTURA: AMB LES ARRELS AL PASSAT I LA MIRADA POSADA AL FUTUR

Seu Vella de Lleida. Segrià. **Carles Fortuny**

En el marc de l'exuberant natura del Pirineu i les Terres de Lleida, els seus 231 municipis són tresors farcits de singularitats culturals. L'estima de la gent als seus pobles i el reconeixement al valor del seu passat han salvaguardat, en cada generació, festes centenàries, tradicions que avui són espectacles d'autenticitat. Festivals de música en viu, fires i festes són els batecs culturals d'una terra feta de costums i commemoracions. I també són el motiu per endinsar-se en el coneixement de la seva història explicada per vestigis i monuments.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
cultura.aralleida.com

LLEIDA UNIVERSAL
Lleida disposa d'un ampli ventall de declaracions per part de la UNESCO: el conjunt d'art rupestre de l'arc mediterrani i les esglésies romàniques de la vall de Boí estan reconeguts com a Patrimoni Mundial; les festes del foc del Pirineu, la tècnica de construcció de la pedra seca, els raiers i el toc de campanes són Patrimoni Cultural Immaterial; el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i el Montsec són Reserva i Destinació Turística Starlight, i, finalment, la zona de la Conca de Tremp-Montsec té el segell de geoparc.

PINTURES RUPESTRES, UNA FINESTRA AL PASSAT DE LA HUMANITAT
La Roca dels Moros és el nom que rep un dels jaciments rupestres de més valor de tota la península Ibèrica, una cavitat en la pedra habitada des del paleolític. Es troba al municipi del Cogul, a les Garrigues, i va ser reconegut l'any 1998 com a Patrimoni Mundial de la UNESCO. S'hi poden veure pintures d'art llevantí fetes al VIII-V mil·lenni aC i representacions neolítiques de creences d'habitants posteriors, un conjunt sublim en termes de conservació de 42 figures pintades i 260 elements gravats sobre la roca.

Al Centre d'Interpretació d'Art Rupestre (CIAR) del Cogul es pot gaudir de l'experiència «Els ulls de la història», que permet explorar la identitat cultural d'aquesta balma de les Garrigues a través d'una experiència única que combina la realitat virtual i una presentació expositiva innovadora.

Però el del Cogul és només un dels setze jaciments arqueològics de les Garrigues, la Noguera, el Segrià, l'Alt Urgell, la Cerdanya i el Pallars Jussà reconeguts per la UNESCO. Aquesta distinció internacional la tenen també el jaciment i cova de les Roques Guàrdies (les Borges Blanques), la vall de la Coma (l'Albi), la balma dels Punts (l'Albi), la cova del Tabac (Camarasa), la cova del Pantà (Camarasa), la cova de Cogulló (Vilanova de Meià), la cova dels Vilars (Os de Balaguer), les Aparets (Alòs de Balaguer), la cova d'Antona (Artesa de Segre), l'abric del barranc de Sant Jaume (la Granja d'Escarp), el barranc del Canà o de la mina Federica (la Granja d'Escarp), la Roca de Rumbau (Peramola), l'abric de la vall d'Ingla (Bellver de Cerdanya), la cova de les Ovelles (Tremp) i les pintures rupestres d'Alfés.

Més informació:
Centre d'Interpretació de les Pintures Rupestres de la Roca dels Moros
cogul.cat/centre-dinterpretacio-de-les-pintures-rupestres

LA JOIA ROMÀNICA DE LA VALL DE BOÍ
La Vall de Boí, a l'Alta Ribagorça, és un municipi format per vuit petits nuclis de població i és coneguda pel seu important patrimoni natural i cultural, especialment les seves esglésies d'estil romànic llombard, declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO l'any 2000. Aquest reconeixement ha donat impuls a aquesta zona del Pirineu. Un dels elements artístics més característics i singulars és el Crist de Sant Climent de Taüll, que també és una de les imatges emblemàtiques més utilitzades per promocionar Catalunya.

El patrimoni romànic de la vall de Boí el formen les esglésies de Sant Climent i Santa Maria de Taüll, Sant Joan de Boí, Santa Eulàlia d'Erill la Vall, Sant Feliu de Barruera, la Nativitat de Durro, Santa Maria de Cardet, l'Assumpció de Cóll i l'ermita de Sant Quirc de Durro. Totes van ser construïdes als segles XI, XII i XIII seguint models procedents del nord d'Itàlia (romànic llombard), que es caracteritzen pel treball acurat de la pedra, els campanars estrets i la decoració exterior d'arcs cecs i bandes d'estil llombard. Destaquen els frescos de les esglésies de Sant Climent i Santa Maria de Taüll i Sant Joan de Boí, que es conserven al Museu Nacional d'Art de Catalunya, així com totes les escultures produïdes pel taller d'Erill, i especialment el Davallament de Santa Eulàlia d'Erill.

Així mateix, al Centre del Romànic de la Vall de Boí, ubicat a Erill la Vall, també es pot gaudir de l'experiència immersiva «Els ulls de la història», que permet als visitants fer un autèntic viatge en el temps, transportant-los fins al moment de la construcció de les esglésies.

Més informació:
Centre d'Interpretació del Romànic
centreromanic.com

Santa Maria de Taüll. Alta Ribagorça. **Marc Codolà**

FALLES: UNA DANSA DE FOC I TRADICIÓ AL COR DEL PIRINEU

L'1 de desembre de 2015, la UNESCO va declarar les falles del Pirineu com a Patrimoni Cultural Immaterial. És una festa que atreu gent de tot Catalunya i de més enllà, un ritual mil·lenari per donar la benvinguda al solstici d'estiu que consisteix a fer baixar troncs encesos (falles), carregats a l'espatlla, des del cim d'una muntanya quan es fa fosc. Fins a 63 pobles de Catalunya, Aragó, Andorra i França celebren aquesta tradició, i a Lleida ho fan els de Boí, Taüll, Erill la Vall, Barruera, Durro, el Pont de Suert, Llesp, Casós, Vilaller i Senet, a la comarca de l'Alta Ribagorça; Arties i Les, a la Val d'Aran; Sort, Alós d'Isil, Isil i Alins, al Pallars Sobirà; la Pobla de Segur, al Pallars Jussà, i Alàs, a l'Alt Urgell.

En la celebració, els veïns del poble baixen amb troncs encesos de les muntanyes fins al centre de la localitat, on els esperen la resta d'habitants, i encenen una gran foguera, normalment un tronc de grans dimensions (la falla) preparat durant setmanes. La nit continua amb música i dansa. La data tradicional és Sant Joan, però el calendari s'ha estès a tot l'estiu a les diverses poblacions.

Més informació:
Foment Torisme Val d'Aran visitvaldaran.com
Turisme de l'Alta Ribagorça turismealtaribagorca.cat
Turisme del Pallars Sobirà turisme.pallarssobira.cat
Turisme del Pallars Jussà pallarsjussa.net
Turisme de l'Alt Urgel alturgell.cat

Centre d'Interpretació de l'Art Rupestre del Cogul. Les Garrigues. **Patronat de Turisme**

PEDRA SECA: ARQUITECTURA ANCESTRAL QUE MODELA PAISATGES

Marges de camins, petits murs que separen finques, però també cabanes de volta que al seu dia eren refugi de pastors, dipòsits d'aigua, pous, forns i basses, han estat aixecats amb la tècnica tradicional de la pedra seca, que avui es considera un veritable art constructiu.

Lleida està farcida de construccions fetes amb aquesta tècnica. I des de novembre de 2018 el seu conjunt ostenta el reconeixement de Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat, quan va ser aprovada per la UNESCO la candidatura conjunta presentada per Xipre, Grècia, Croàcia, Eslovènia, Suïssa, Itàlia, França i Espanya. D'aquestes construccions populars, a Catalunya se'n coneix la traça des del temps dels ibers, al segle VI aC. I l'època en què se'n van fer més va ser des de finals del segle XVIII fins a finals del XIX. Al poble de Torrebesses, al Segrià, hi ha el Centre d'Interpretació de la Pedra Seca. El seu objectiu és estudiar i divulgar tot allò vinculat a la pedra seca, però també a la feina pagesa i la vida rural.

Més informació:
Centre d'Interpretació de la Pedra Seca de Torrebesses
turismetorrebesses.com/el-municipi/turisme/cips/

Pedra seca a la Segarra. **J. Clariana**

RECONEIXEMENT DE LA UNESCO A L'OFICI DELS RAIERS

El desembre de 2022, la UNESCO va declarar l'ofici dels raiers com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat. Aquest ofici consistia en la construcció d'embarcacions amb els mateixos troncs que es venien (els rais) i la seva conducció per rius fins als grans centres de transformació. Es tractava d'una feina arriscada, ja que les condicions eren dures i fins a cert punt perilloses. Els rais i els raiers es van extingir als anys trenta (concretament, la darrera baixada amb rai és documentada l'any 1932). La declaració és una manera de preservar l'ofici i és també un homenatge a totes les persones que durant anys van dedicar la seva vida al transport fluvial de la fusta, des del Pirineu fins als ports de mar.

A Lleida hi ha dues entitats que mantenen viva aquesta tradició: les associacions de raiers de la Pobla de Segur i el Pont de Claverol, del Pallars Jussà, i de Coll de Nargó, de l'Alt Urgell, que van ser els representants lleidatans a la candidatura internacional presentada conjuntament amb Àustria, Txèquia, Alemanya, Letònia, Polònia i Espanya. La Diada dels Raiers a la Pobla de Segur se celebra el primer diumenge de juliol, i a Coll de Nargó, a principis de primavera.

Més informació:
Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa
elsraiers.cat
Associació Cultural dels Raiers de la Ribera del Segre
collnargo.ddl.net/el-municipi/turisme/raiers-de-nargo

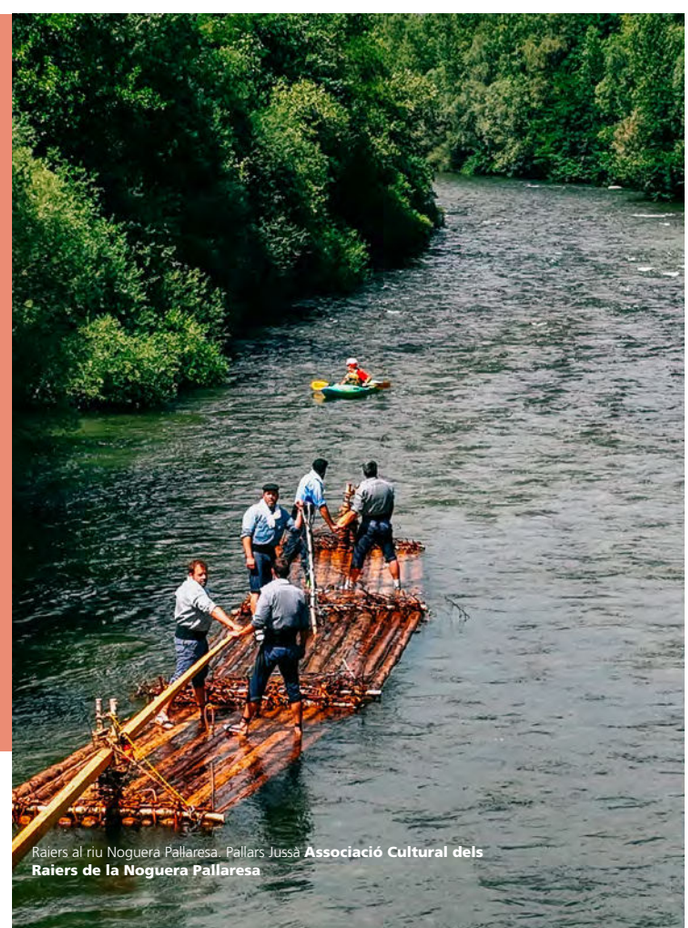
Raiers al riu Noguera Pallaresa. Pallars Jussà **Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa**

Monestir de Vallbona de les Monges. Urgell. **Sergi Reboredo**

EL TOC DE CAMPANA, A LA LLISTA DEL PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DE LA HUMANITAT

Des del 2022, el toc manual de campanes està inscrit a la llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat de la UNESCO. A la candidatura, liderada des del País Valencià, hi figuraven poblacions en què aquesta pràctica té molta rellevància com ara Os de Balaguer, on cada abril se celebra una trobada estatal amb fonedors, instal·ladors de campanes, tocs de campana i activitats populars, i també les Borges Blanques.

La importància del toc manual de campanes és clara per les seves funcions tant comunicatives com espirituals. Des d'antic, ha estat vinculat a esdeveniments socials: informar de fets extraordinaris, marcar els temps festius i de la vida quotidiana, desfer tempestes i espantar els mals. A Catalunya ja es té constància d'aquesta pràctica al segle XI i els tocs de campanes prenen una forma particular que els diferencien de la resta de l'Estat: el moviment que es fa per fer-les sonar és pendular i no s'arriba mai a fer la volta de campana.

Més informació:
Confraria de Campaners i Carrillonistes de Catalunya
campanes.cat
Trobada de Campaners d'Os de Balaguer
trobadacampaners.com

NOVES CANDIDATURES: SEU VELLA DE LLEIDA, CATEDRAL DE LA SEU D'URGELL I VESTITS DE PAPER DE MOLLERUSSA

Lleida aspira a aconseguir tres noves declaracions per part de la UNESCO. La primera és la del turó de la Seu Vella de la ciutat de Lleida, un dels conjunts monumentals més importants de Catalunya. Està format per diversos edificis: la Seu Vella o catedral antiga, amb un dels claustres més espectaculars d'Europa i un gran campanar de bellesa insòlita, el castell del Rei o de la Suda, la fortificació militar que envolta tot el turó i diverses restes arqueològiques. Aquesta zona de la capital de la demarcació és també un mirador privilegiat de la història de la ciutat i de tota la seva trama urbana.

La segona és la de la Seu d'Urgell, que vol obtenir el reconeixement de la UNESCO per a l'única catedral íntegrament romànica de Catalunya, Santa Maria d'Urgell. Aquesta catedral forma part d'una candidatura transnacional integrada en un conjunt d'onze monuments i jaciments arqueològics vinculats al Principat d'Andorra. La catedral destaca també pel seu majestuós claustre, on es poden veure més de 50 capitells ornamentats amb elements vegetals, homes i bestiari popular.

La tercera proposta en la qual s'està treballant és la del Concurs Internacional de Vestits de Paper de Mollerussa, que vol que la UNESCO reconegui aquesta atractiva activitat artesanal com un valor singular per preservar. L'espectacularitat d'alguns dels dissenys d'època, de fantasia i de moda actual que han participat en les desfilades del concurs es pot veure al museu que la població els ha dedicat. Són vestits d'original confecció únicament amb paper, només cosits a mà o a màquina.

Més informació:
Turó de la Seu Vella
turoseuvella.cat/ca
Museu Catedral de la Seu d'Urgell
museucatedralseudurgell.org
Museu de Vestits de Paper de Mollerussa
museuvestitspaper.cat

FESTES I TRADICIONS ARREU

El Pirineu i les Terres de Lleida destaquen també per la gran quantitat de festes i activitats culturals que s'organitzen durant tot l'any i que omplen el calendari amb tradicions que estan molt arrelades als municipis. Són cites de tota mena, des de fires i festivals de música fins a festes populars.

Lleida ciutat acull esdeveniments com, per exemple, la Fira de Titelles, l'Animac – Mostra Internacional de Cinema d'Animació de Catalunya, el Musiquem Lleida, la Festa de Moros i Cristians i el festival Som Cinema. I també una de les cites més emblemàtiques de la demarcació: l'Aplec del Caragol, que és una Festa Tradicional d'Interès Nacional i Festa d'Interès Turístic Nacional. Se celebra als Camps Elisis, que durant un cap de setmana del mes de maig acullen un centenar de colles que consumeixen entorn de 12 tones de caragols.

El Carnaval de Solsona i La Passió de Cervera també són festes d'interès turístic nacional. A Solsona, la festa de carnestoltes és una festa viva i popular, amb actes com la Penjada del Ruc que demostren l'autenticitat d'una de les festes més concorregudes de la ciutat. Al seu torn, La Passió de Cervera es representa des de fa més de 500 anys i és considerada la representació teatral més antiga d'Europa. La Passió és un molt bon exemple de les tradicions que perduren a Lleida. I a Cervera també hi ha una altra festa cèlebre: l'Aquelarre, la festa del foc, la música i les bruixes de les terres de Ponent que se celebra cada últim dissabte d'agost.

Un esdeveniment artístic de primer nivell és FiraTàrrega, que se celebra cada segon cap de setmana de setembre a la capital de l'Urgell i omple la ciutat de propostes teatrals innovadores. Així mateix, el Gargar Festival de Murals i d'Art Rural de Penelles, a la Noguera, és un altre certamen de referència i des de la seva creació l'any 2016 els artistes han anat vestint any rere any les parets del poble. L'èxit d'aquesta iniciativa ha fet sorgir altres propostes similars en diverses poblacions de les comarques de Lleida.

Pel que respecta a la música, a Lleida pren un relleu especial, perquè a les seves comarques es desplega un calendari de festivals que trien llocs molt especials per celebrar-hi concerts en directe. En són bons exemples el Festival de Música Antiga dels Pirineus, el Cicle de Música als Castells, la Trobada d'Acordionistes del Pirineu, el cicle Solistes de l'Alta Ribagorça o el Festival de Música de Rialp.

Més informació:
Aplec del Caragol **aplec.org**
Carnaval de Solsona **carnavalsolsona.com**
La Passió de Cervera **lapassiodecervera.com**
Aquelarre de Cervera **aquelarre.cat**
FiraTàrrega **firatarrega.cat**
Gargar Festival de Murals i d'Art Rur **gargarfestival.com**

CAMINS DE PELEGRINATGE

El Camí de Sant Jaume també travessa la Segarra, l'Urgell, el Pla d'Urgell i el Segrià. I en el seu transcurs per Lleida passa per monuments com la Seu Vella de la capital del Segrià o els centres històrics de Tàrrega i Cervera, entre altres indrets. A més a més, a Lleida es conserva la commemoració de la llegenda del Peu del Romeu, que fa referència al pas de sant Jaume per terres lleidatanes en el seu periple i que data de l'any 42 dC.

Un altre camí de pelegrinatge que passa per les Terres de Lleida és el Camí Ignasià. Comença a la casa natal del jesuïta sant Ignasi, a Loiola (País Basc), i arriba fins a la cova de Sant Ignasi, a Manresa. És el mateix camí que el de Sant Jaume però en sentit contrari, en un traçat senyalitzat amb fletxes de color

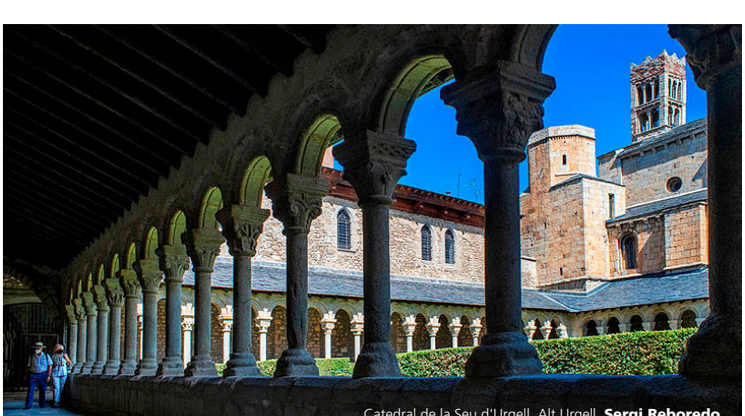
Catedral de la Seu d'Urgell. Alt Urgell. **Sergi Reboredo**

Retaule del Miracle de Riner. Solsonès. **Oriol Melgosa**

Sant Climent de Taüll i la baixada de falles. Alta Ribagorça. **Sergi Boixader**

taronja. A l'Urgell, el camí es desvia a Verdú per visitar la casa santuari de sant Pere Claver, missioner jesuïta nascut en aquest municipi i destinat a Colòmbia. Els municipis pels quals passen els dos recorreguts disposen d'albergs amb els millors serveis per acollir els pelegrins.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
aralleida.cat/rutes/ruta-cami-de-sant-jaume
aralleida.cat/rutes/cami-ignasia

DIVUIT MUSEUS I UNES 70 COL·LECCIONS
Els divuit museus de Lleida i les aproximadament 70 col·leccions són un dels principals exponents de les propostes turístiques culturals de la demarcació. Aquests equipaments expliquen tant la història com els valors, les tradicions i les expressions artístiques del Pirineu i les Terres de Lleida.

D'una banda, trobem el Museu de la Noguera, a Balaguer; el Museu de Cervera; l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, a Esterri d'Àneu; el Museu de Guissona; el Museu de la Conca Dellà, a Isona; el Museu de Lleida; el Morera – Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida; el Museu Catedral de la Seu d'Urgell; el Museu de Solsona; el Museu Comarcal de l'Urgell, a Tàrrega; el Museu Hidroelèctric de Capdella, a la Torre de Capdella, i el Musèu dera Val d'Aran, a Vielha. Aquests són els que formen part de la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran, però a la demarcació també es poden visitar el Centre d'Interpretació de l'Or del Segre, a Balaguer; la Dinosfera de Coll de Nargó; la Glèsia de Sant Joan, a Arties; Era Mola, a Salardú; l'Ecomusèu Çò de Joanchiquet, a Vilamòs, i el Museu del Blat i la Pagesia, a Cervera.

D'entre les col·leccions podem trobar l'Ecomuseu dels Pastors de la Vall d'Àssua, el Museu de la Moto, a Bassella, l'Espai Macià de les Borges Blanques —el centre d'interpretació de la figura de Francesc Macià— o les Botigues Museu de Salàs de Pallars, que ofereixen un viatge al passat a partir de deu recreacions de comerços d'època.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
cultura.aralleida.com
Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran
patrimoni.gencat.cat/ca/museusdelleida-0

LLEIDA CIUTAT: UN VIATGE PER LA HISTÒRIA I L'ARQUITECTURA
La ciutat de Lleida ofereix un reguitzell de construccions monumentals que evidencien la varietat de cultures que han deixat la seva empremta a la ciutat: des de restes romanes i medievals fins a construccions més actuals, com la Paeria, el Palau de la Diputació, cases modernistes o l'Auditori Municipal Enric Granados. També és una ciutat de museus, amb el Museu de Lleida o el Morera – Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida.

Una menció especial mereixen la Seu Vella, que aspira a ser Patrimoni Mundial, la Catedral Nova i el castell templer de Gardeny, on trobem el Centre d'Interpretació de l'Orde del Temple.

També destaca l'església de Sant Llorenç, construïda entre els segles XII i XV, amb una nau central romànica i dues gòtiques als laterals. Tres naus i tres absis que atresoren importants peces del patrimoni escultòric de Catalunya i, des del 1990, un orgue.

Més informació:
Turisme de Lleida
turismedelleida.cat

DELS DINOSAURES AL MODERNISME: UN BREU RECORREGUT PEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I MONUMENTAL
El Pirineu i les Terres de Lleida tenen un ric patrimoni cultural i monumental, que va des dels dinosaures fins al modernisme. Perquè el Pirineu de Lleida és on van viure els últims dinosaures que van habitar l'actual Catalunya i als museus i els centres d'interpretació de la xarxa Dinosaures dels Pirineus s'explica tot el que es coneix d'aquest patrimoni, amb espais com ara el Museu de la Conca Dellà, al Pallars Jussà, i la Dinosfera de Coll de Nargó, a l'Alt Urgell.

Avançant en el temps, la fortalesa dels Vilars d'Arbeca, a les Garrigues, ens ensenya un dels jaciments arqueològics ibèrics més ben conservats d'Europa. És un espai únic en el panorama peninsular i europeu de la primera edat del ferro i la cultura ibèrica.

Si ens fixem en el patrimoni romànic, a més de les esglésies de la vall de Boí, a Lleida també en trobem exemples a la Val d'Aran, amb les esglésies de Bossòst o de Vielha; a la Noguera, amb la col·legiata de Sant Pere d'Àger; al Pallars Jussà, amb el castell i la col·legiata de Santa Maria de Mur; al Pallars Sobirà, amb el monestir de Santa Maria de Gerri de la Sal, Sant Pere del Burgal d'Escaló i l'església de Son; a la Segarra, amb l'església de Sant Esteve de Pelagalls; al Segrià, amb la Seu Vella; al Solsonès, amb la catedral de Santa Maria de Solsona i l'església de Sant Esteve d'Olius, i a les Garrigues, amb l'església de Vinaixa. A l'Alt Urgell destaca la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell, l'única íntegrament romànica de Catalunya.

Una de les joies de l'Urgell és el monestir de Vallbona de les Monges, fundat al segle XII. És el cenobi cistercenc femení més important de Catalunya, amb més de 850 anys d'història. Forma part de la Ruta del Cister, amb els monestirs de Santes Creus, a l'Alt Camp, i Poblet, a la Conca de Barberà.

En aquesta mateixa comarca, el convent de Sant Bartomeu de Bellpuig és un exemple excepcional de transició del gòtic al renaixement. L'element més emblemàtic és el mausoleu de Ramon de Cardona-Anglesola, que es va construir entre el 1524 i el 1530 i és considerat una de les millors obres renaixentistes que es troben a Catalunya.

Lleida és també terra de castells. Una bona mostra és la que ofereix la Ruta dels Castells del Sió, que travessa la Segarra, l'Urgell i la Noguera fins a Balaguer. Al llarg de la ruta es poden visitar, per exemple, el castell de Montsonís, a la Noguera; el de Montclar, a l'Urgell, i el de Concabella, a la Segarra. També val la pena passejar per pobles com Montfalcó Murallat i les Oluges.

I pel que fa al barroc, al Solsonès es conserven cinc dels conjunts més importants de Catalunya: el santuari del Miracle de Riner, les capelles de la Verge dels Colls de l'església de Sant Llorenç de Morunys i de la Verge de la Mercè a la catedral de Solsona, i les esglésies de Sant Pere de Matamargó de Pinós i de Sant Pere de Madrona de Pinell. Per això, la comarca disposa de l'Espai Barroc a la Casa Gran del Miracle de Riner, que està destinat a la difusió d'aquest patrimoni.

El modernisme també va deixar una empremta important a les comarques de Lleida i les principals mostres les trobem en l'arquitectura, amb edificacions on encara es poden contemplar tots els detalls d'aquest estil. A la Segarra, la mostra més rellevant la trobem a la farinera del Sindicat Agrícola de Cervera i al Sindicat Agrícola de Sant Guim de Freixenet. A la ciutat de Lleida es troben el Teatre Municipal de l'Escorxador, la Casa Magí Llorens o la Casa Melcior. Així mateix, al Solsonès val la pena visitar el cementiri modernista d'Olius, i al Pallars Jussà, el complex Mauri de la Pobla de Segur.

Més informació:
Dinosaures dels Pirineus
dinosauresdelspirineus.cat
Oficina de Turisme d'Arbeca
arbecaturisme.cat/paratges/arbeca-vilars-arbeca
Centre d'Interpretació dels Castells del Sió a Concabella
castelldeconcabella.cat
Monestir de Santa Maria de Vallbona
monestirvallbona.cat
Turisme de l'Urgell
turismeurgell.cat
Turisme del Solsonès
turismesolsones.com

Pintures rupestres del Cogul. Les Garrigues. **TusDestinos**

TURISME ACTIU: LLEIDA PER TERRA, AIGUA I AIRE

El Pirineu i les Terres de Lleida lideren l'oferta d'activitats de turisme actiu en totes les dimensions: aigua, terra i aire. I en les propostes als espais aquàtics, el descens de les aigües més braves, en barca de ràfting o en canoa és un referent a tot l'Estat. I, de fet, aquest 2026 se celebra el 40è aniversari de les primeres baixades de ràfting a la Noguera Pallaresa.

La generositat dels recursos fluvials a les capçaleres de les valls pirinenques ha contribuït a omplir d'emoció els rius Segre, Noguera Pallaresa (fins a 50 km navegables), Valira, Noguera Ribagorçana i Garona. Diverses modalitats esportives, com ara una passejada en barca sobre les aigües tranquil·les d'un embassament, esdevenen experiències d'immersió natural en l'entorn paisatgístic. Més de dues-centes empreses posen els seus tècnics en activitats d'oci a l'aire lliure al servei de la satisfacció de les experiències en rius, embassaments i canals amb seguretat i respectant tots els ecosistemes, que són, alhora, escenari d'esbarjo i activitat física i hàbitat de persones, flora i fauna autòctones.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
esports.aralleida.com

Vall de Monestero. Pallars Sobirà. **Oriol Riart Arnalot**

Cicloturisme per Montfalcó, Segarra. **Carles Fortuny**

L'ATRACCIÓ PELS ESPORTS AQUÀTICS I EL RÀFTING, QUE CELEBRA 40 ANYS A LA NOGUERA PALLARESA

El ràfting és l'aventura que aporta un nombre més elevat de serveis contractats d'activitats de turisme actiu. La Noguera Pallaresa, que recorre el Pallars Sobirà i el Pallars Jussà, és el bressol del ràfting, una modalitat esportiva d'aventura molt sol·licitada pel públic familiar i per grups de totes les edats. Enguany se celebra el 40è aniversari de les primeres baixades de ràfting en aquest riu.

També es fa ràfting al Parc Olímpic del Segre de la Seu d'Urgell; al riu Garona, a la Val d'Aran, i a la Noguera Ribagorçana, a l'Alta Ribagorça, sota el guiatge d'empreses especialitzades en esports d'aventura al riu. A més de ràfting, altres esports que es practiquen en aquests rius són diverses modalitats de caiac i l'hidrospeed. Els barrancs són un altre atractiu per als qui aprecien els reptes d'aventura.

I de les aigües braves a les aigües tranquil·les, perquè en alguns pantans de Lleida com ara els de Rialb, Canelles (a la zona del congost de Mont-rebei), Sant Ponç, la Llosa del Cavall i la Torrassa es poden practicar esports aquàtics, com, per exemple, el piragüisme.

SENDERISME DE TOTS ELS NIVELLS

A les comarques de Lleida, una desena de senders de gran recorregut (GR) han anat brodant itineraris al seu voltant. Diverses guies mostren possibles entorns per caminar i la dificultat de cada tria perquè tothom hi trobi el nivell que el farà aprofitar i gaudir més de la sortida.

Carros de Foc és una de les altres grans propostes del Pirineu: 55 km que es poden distribuir en fragments de ruta que uneixen els diferents refugis on es va fent nit. El Cinquè Llac, la Via Calda, el Camí dels Bons Homes o els itineraris que transcorren paral·lels al canal d'Urgell en són altres on els darrers anys s'ha incrementat la presència de caminants.

Per a corredors, el territori disposa de centres de trail running, i durant l'any s'organitzen curses de muntanya aprofitant corriols i antics camins de pastor, que són lloc d'entrenament de corredors professionals i amateurs a qualsevol estació.

MOTURISME ESTRENA NOUS ACREDITATS

El Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida impulsa des de fa onze anys el projecte Moturisme Ara Lleida, un producte turístic, pioner a escala estatal, que té la finalitat de promocionar de manera específica el turisme entre el col·lectiu d'aficionats a viatjar en moto. Aquest programa estableix un sistema de garantia mitjançant un segell de qualitat que identifica actualment 41 establiments d'allotjament turístic i 36 serveis complementaris de restauració, bars, equipaments culturals, cellers i empreses d'esports d'aventura i guiatges. El 2025 es va dur a terme el procés de renovació d'acreditacions i d'incorporació de nous establiments al projecte. Per obtenir aquest segell distintiu, els establiments van haver de superar un curs de formació per millorar la seva atenció cap al client motorista, conèixer-ne les necessitats específiques i adaptar la seva oferta a aquest grup de clients. Aquesta certificació garanteix als motoristes uns establiments que estan pensats per satisfer les seves necessitats i, per als allotjaments i els serveis, comporta una millora qualitativa.

El projecte disposa de deu rutes moturístiques i 2.000 km de recorreguts per carreteres amb revolts i paisatges de gran bellesa pel Pirineu i les Terres de Lleida que abracen el conjunt de les comarques lleidatanes. A més a més, cada any se celebren esdeveniments que reuneixen desenes d'aficionats a les motos.

Més informació:
Moturisme
moturisme.aralleida.cat

REFERENT DEL CICLOTURISME

Els meravellosos paisatges dels diferents espais naturals de les comarques de Lleida, tant del Pirineu com de la plana, són una destinació molt sol·licitada pels aficionats al cicloturisme, que poden fer-hi nombroses excursions curtes i travessies circulars mentre gaudeixen de la natura, els monuments, les festes i la gastronomia de la zona.

Per tal de consolidar el Pirineu i les Terres de Lleida com una destinació de referència per al cicloturisme, el Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida ha publicat una nova pàgina web amb rutes, esdeveniments i un catàleg d'empreses. El web proposa recorreguts per etapes per fer de la mà d'empreses especialitzades, rutes promocionades pels consells comarcals i esdeveniments de les tres modalitats estrella: BTT, gravel i carretera. D'altra banda, s'hi poden trobar allotjaments, tallers i empreses especialitzades, com, per exemple, aquelles que ofereixen paquets de cicloturisme, guies o negocis de lloguer de bicicletes. Aquestes propostes s'han incorporat per donar visibilitat a les empreses que fa temps que treballen en aquest sector i per facilitar al visitant un aparador amb tota l'oferta vinculada al cicloturisme al Pirineu i les Terres de Lleida.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
cicloturisme.aralleida.cat

Esquí alpí al Pallars Sobirà. **Adrià Noguero/Defoto**

ESQUÍ ALPÍ I NÒRDIC AMB MÉS DE 500 KM DE PISTES

L'hivern a Lleida desplega més de 500 km de pistes d'esquí entre onze estacions per a la pràctica de l'esquí alpí i el nòrdic. Cinc estacions són d'alpí (Baqueira Beret, Boí Taüll, Espot, Port Ainé i Port del Comte) i sis són de nòrdic (Aransa, Lles de Cerdanya, Sant Joan de l'Erm, Tavascan, Tuixent-la Vansa i Virós-Vallferrera). Baqueira Beret ofereix les dues modalitats.

L'impacte econòmic directe de les estacions d'esquí durant la temporada 2024-2025 va ser d'aproximadament 317 milions d'euros. I pel que respecta a l'ocupació, els complexos del Pirineu de Lleida generen entorn d'uns 2.200 llocs de treball directes, entre personal fix i de temporada. Cal afegir 8.000 llocs de treball induït, repartits entre els sectors de la restauració, l'hoteleria i les empreses amb oferta complementària a l'esquí.

Més enllà de l'esport blanc, el Pirineu de Lleida ofereix un ampli ventall d'activitats complementàries per gaudir de la neu i de la natura, amb 140 empreses especialitzades que permeten als visitants divertir-se a la natura en llibertat i amb les millors garanties.

ESTACIONS MÉS ENLLÀ DE L'HIVERN

Quan la neu se'n va, l'activitat a les estacions no s'atura. A la primavera, a l'estiu i a la tardor es pot continuar gaudint de les muntanyes i de tot el paisatge que les envolta, amb propostes adaptades a totes les edats. Amb l'objectiu de desestacionalitzar l'oferta turística i esdevenir un motor de promoció turística i econòmica durant tot l'any, els complexos ofereixen un ampli ventall d'opcions d'oci i esport, turisme actiu i esports d'aventura.

Més informació:
Baqueira Beret (Val d'Aran i Pallars Sobirà) baqueira.es
Boí Taüll (Alta Ribagorça) boitaull.cat
Espot (Pallars Sobirà) espotesqui.cat
Port Ainé (Pallars Sobirà) portaine.cat
Port del Comte (Solsonès) portdelcomte.net
Aransa (Cerdanya) aransaesqui.cat
Lles de Cerdanya (Cerdanya) lles.net
Sant Joan de l'Erm (Alt Urgell) santjoandelerm.com
Tavascan (Pallars Sobirà) tavascan.net
Tuixent-la Vansa (Alt Urgell) tuixent-lavansa.com
Virós-Vallferrera (Pallars Sobirà) virosvallferrera.cat
Tot Nòrdic totnordic.com

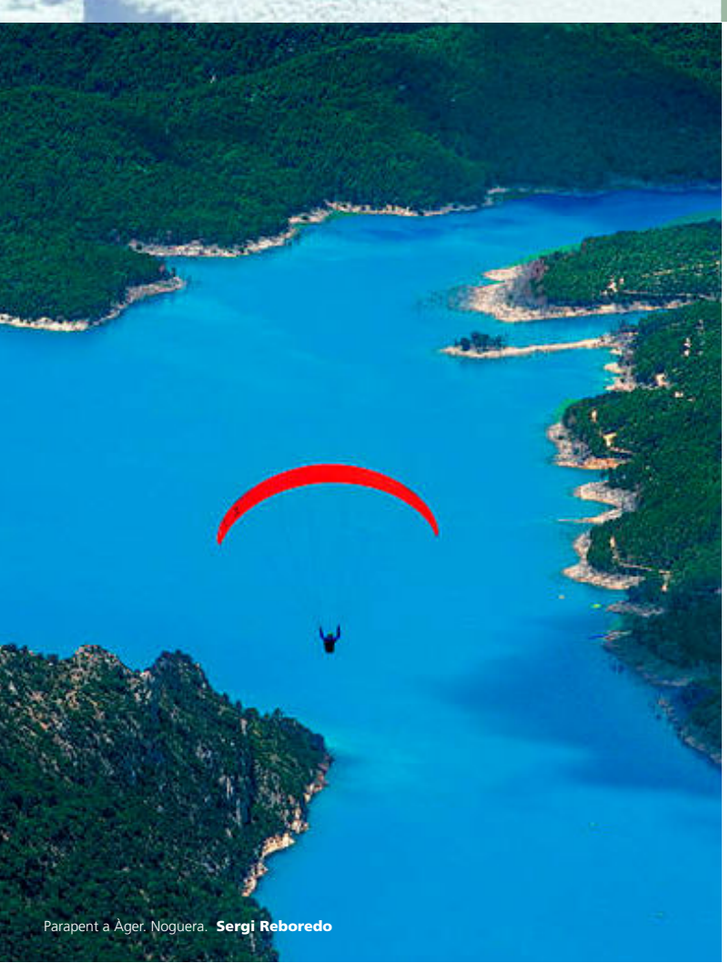

Parapent a Àger. Noguera. **Sergi Reboredo**

L'AVENTURA ÉS TAMBÉ AL CEL

El mateix cel privilegiat per l'excel·lent visibilitat nocturna dels estels és també escenari d'experiències per fer sobreeixir la nostra adrenalina, com el vol en parapent. Al municipi d'Àger, des dels cims de les seves serres, es fan alguns dels salts més encoratjadors que es poden practicar, el salt que més alimenta el coratge físic. Tant al peu de la serra del Montsec, a la vall d'Àger, com al municipi d'Organyà, a l'Alt Urgell, es fan enlairaments en parapent o ala delta, que poden ser d'iniciació o de nivells avançats. Volar és ben possible sota el cel de Lleida. I es pot fer també en globus aerostàtic o ultralleuger, entre altres modalitats.

85 ZONES DE PESCA CONTROLADA

La pesca de la truita és una de les activitats tradicionals, especialment als pobles del Pirineu, que amb els anys ha passat de ser una pràctica habitual com a complement a l'economia de pagès en totes les cases que tenien un riu o un estany a la vora a ser un reclam com a vivència esportiva. Les diferents societats de pesca gestionen els vedats on es pot practicar la pesca esportiva en rius, embassaments i estanys, que a Lleida reben cada any molts professionals de la pesca amb mosca, francesos i d'arreu de l'Estat. A la demarcació de Lleida hi ha aproximadament 80 zones de pesca controlada, que equivalen a més de la meitat de les que hi ha a tot Catalunya.

ESCALADA, VIES FERRADES I ESPELEOLOGIA

La geologia del Pirineu ha dotat Lleida de parets úniques al món on els escaladors més prestigiosos del món hi han posat l'atenció, la mirada i el cos. Abraçar la natura com es fa des de l'escalada té a les Terres de Lleida molts enclavaments precisos i idonis per fer-ho. Vies d'extrema dificultat són el gran al·licient dels escaladors professionals, però per als qui comencen també hi ha punts molt convenients per practicar aquest esport. Peramola i Oliana, a l'Alt Urgell; Mont-rebei, entre el Pallars Jussà i la Noguera, i Sant Llorenç de Montgai, a la Noguera, són exemples de l'excepcionalitat de les muntanyes que tria l'escalada. Les vies ferrades i les coves per practicar l'espeleologia també s'expliquen per l'àmplia varietat orogràfica de la demarcació de Lleida.

Més informació:
Escalada a Lleida amb Chris Sharma
aralleida.cat/rutes-escalada-chris

Ràfting a la Noguera Pallaresa. **Sergi Reboredo**

GASTRONOMIA: DESCOBRIR LLEIDA A TRAVÉS DEL PALADAR

Enoturisme a les Garrigues. **Iolanda Sebé**

Qualitat, proximitat i autenticitat defineixen la gastronomia lleidatana. Des dels potents plats de muntanya, com ara les carns de vedella i corder, els embotits, els formatges i els bolets, fins a la cuina de les comarques de la plana, amb la carn de porc, la fruita dolça, els productes de l'horta i l'oli d'oliva verge extra com a elements més emblemàtics. Elaboracions que són fruit tant de la saviesa popular com de l'experiència i la creativitat dels cuiners lleidatans. Les jornades, les festes i les fires gastronòmiques consoliden el prestigi que han assolit les comarques de Lleida com a destinació privilegiada per als amants de la bona cuina.

Lleida és una terra de gustos i el paisatge dels seus camps de conreu de cereal i arbres fruiters i vinyes ens ho mostra. En línia amb l'aposta per la sostenibilitat del territori impulsada pel Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida, cada vegada són més els productors que ofereixen experiències turístiques que van des de les visites als cellers i les granges tradicionals fins a la possibilitat de convertir-se en apicultor per un dia o recórrer els camps de fruiters florits del Segrià, les Garrigues i l'Urgell. Per la seva banda, els restaurants treballen amb els millors productes de proximitat per oferir les millors experiències als amants de la gastronomia.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
gastronomia.aralleida.com

OLEOTURISME DE LLEIDA, EL GUST DE LA TERRA

Les Garrigues es considera l'epicentre de l'oli d'oliva verge extra de Catalunya, tant en quantitat de producció com en reconeixement del seu oli verge extra. La comarca va tenir la primera denominació d'origen protegida d'oli d'oliva de l'Estat, la DOP Les Garrigues, que inclou també productors d'oli de la variant arbequina de pobles de les comarques veïnes del Segrià i l'Urgell. Però, a més d'aquestes tres comarques, també trobem oli de molta qualitat a la Noguera i al Pallars. A més dels molins adscrits a la DOP, Lleida compta amb desenes de petits productors que elaboren olis també d'una qualitat excel·lent.

L'oli d'oliva verge extra és el protagonista de l'oleoturisme, amb una gran varietat d'activitats que inclouen tastos, tallers de cuina, recorreguts històrics i visites a centres d'interpretació amenitzades amb el relat dels guies. Tot està pensat per gaudir-ne en família o en grup. Són més de 40 activitats pensades per a qualsevol edat sobre la història viva d'aquest ingredient culinari tan present a casa nostra i que el Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida agrupa sota el paraigua del projecte «Oleoturisme de Lleida. El gust de la terra». Els productors fomenten amb aquestes experiències un turisme sostenible i responsable, basat en un consum de productes de proximitat. També treballen per la conservació dels paisatges i de la biodiversitat, perquè l'agricultura tradicional contribueix al manteniment dels paisatges.

Més informació:
Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
aralleida.cat/oleo-turisme

El restaurant Malena de Gimenells, regentat per Xixo Castaño, també ha revalidat la seva estrella per 12è any consecutiu. El Malena ofereix, utilitzant matèries primeres de proximitat (carns, verdures i peixos), una cuina que beu de la tradició i de la creativitat del seu xef. El toc més original de l'establiment del Segrià ve donat per un generador de vapor, el qual circula per una conducció alimentada amb la calor de la brasa i és conduït fins a un forn, d'on els plats surten amb un original toc fumat. Segons la Guia Michelin, el restaurant «té en el seu ús magistral de les brases un dels seus punts forts, ja que ha dissenyat una tecnologia que, gràcies al vapor, permet als aliments absorbir les aromes despreses per les brases».

Dins la categoria Bib Gourmand de la Guia Michelin —una selecció de restaurants on podem trobar una excel·lent relació qualitat/preu—, hi trobem tres establiments del Segrià, l'Aimia i el Sisè de Lleida i l'Antoni Rúbies, a Artesa de Lleida; un del Pallars Jussà, El Raier, a la Pobla de Segur, i un de la Noguera, Lo Ponts, a Ponts. Els establiments d'aquest apartat ofereixen un àpat d'excel·lent qualitat, format per dos plats (un entrant i un principal), postres i a vegades també beguda, tot plegat per sota dels 35 euros per persona.

A Lleida hi ha també restaurants adherits al moviment Slow Food, que defensa una cuina amb productes de proximitat, amb aliments de temporada i ecològics.

RUTA DEL VI I UNA DENOMINACIÓ D'ORIGEN AMB 40 ANYS D'HISTÒRIA

El vi és també el fil conductor de passejades per la terra. A Lleida trobem la Denominació d'Origen (DO) Costers del Segre, que aquest 2026 celebra el seu 40è aniversari. Cellers, restaurants, hotels, empreses turístiques i institucions han impulsat la Ruta del Vi de Lleida, amb més de 50 experiències per gaudir amb el conreu de la vinya i la producció de vins.

La Ruta del Vi de Lleida és una iniciativa que uneix esforços per promoure el turisme enològic sostenible i de qualitat a les Terres de Lleida. És una proposta perfecta per als amants del vi i de la gastronomia. La ruta inclou també restaurants que ofereixen maridatges de vins de la DO Costers del Segre amb plats tradicionals. Per tant, la Ruta del Vi de Lleida és una oportunitat única per descobrir els vins de les terres lleidatanes, gaudir de la gastronomia i els paisatges i viure experiències enoturístiques adaptades a diferents tipus de visitants, des dels més curiosos fins als més apassionats pel món del vi.

Més informació:
Ruta del Vi de Lleida
rutadelvidelleida.cat

Enoturisme al Segrià. **Carles Fortuny**

RECONEIXEMENTS INTERNACIONALS

El restaurant La Boscana de Bellvís ha rebut la segona estrella Michelin i s'ha convertit en el primer establiment de les comarques de Lleida que obté aquest reconeixement històric. Aquesta distinció referma el restaurant del Pla d'Urgell com un dels temples gastronòmics de la cuina de la fruita i dels productes de proximitat. Aquestes distincions consoliden la demarcació de Lleida com una destinació gastronòmica de primer ordre, amb una restauració de qualitat que es fonamenta en els productes de la terra, de proximitat i de temporada, i que combina la tradició amb la creativitat i la innovació dels seus cuiners.

Segons la Guia Michelin, La Boscana és «un restaurant singular per la seva proposta: les fruites de Lleida són l'eix central de la seva oferta i són presents a gairebé tots els plats, tant als salats com als dolços. Amb préssecs, nectarines, cireres, pomes o peres, el xef Joel Castañé crea des d'una cassoleta de porc o un curri fins a embotits, formatges o destil·lats. Els presenta en dos menús que reinterpreten molt bé els gustos lleidatans, sempre amb productes de màxima qualitat i amb la temporada com a segell distintiu».

Per la seva banda, el restaurant Fogony de Sort ha revalidat la seva estrella per 21è any consecutiu. Aquest restaurant del Pallars Sobirà ofereix una cuina de quilòmetre 0, amb una bona oferta de plats elaborats amb productes de proximitat procedents de petits productors, sense renunciar a productes de qualitat de fora. La Guia Michelin afirma que «Zaraida Cotonat, que avui cuina mà a mà amb el seu fill, proposa a través dels seus menús una cuina creativa que combina tradició, modernitat i sostenibilitat, ja que sempre exalta l'ús de productes de proximitat».

Turró d'Agramunt. Urgell. **L. Sansen**

St Llorenç de Montgai. Noguera. **Jordi V. Pou**

Navès. Solsonès. **O. Clavera**

D'altra banda, dins la categoria Bib Gourmand de la Guia Michelin —una selecció de restaurants on podem trobar una excel·lent relació qualitat-preu—, hi figuren L'Aimia, de Lleida (Segrià), Antoni Rúbies, d'Artesa de Lleida (Segrià), El Raier, de la Pobla de Segur (Pallars Jussà), l'Hostal Jaumet, de Torà (Solsonès) i Lo Ponts, de Ponts (Noguera). Els establiments d'aquest apartat ofereixen un àpat d'excel·lent qualitat, format per dos plats (un entrant i un principal), postres i a vegades també beguda, tot plegat per sota dels 35 euros per persona.

A Lleida hi ha també restaurants adherits al moviment Slow Food, que defensa una cuina amb productes de proximitat, amb aliments de temporada i ecològics.

SEGELLS DE QUALITAT

La gastronomia del Pirineu i les Terres de Lleida és un reflex de la seva riquesa natural i cultural, marcada per una cuina autèntica i de qualitat reconeguda. L'oli d'oliva verge extra de les Garrigues, el formatge i la mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya i la pera de Lleida disposen del distintiu de denominació d'origen protegida (DOP). A més a més, els vins de Costers del Segre tenen denominació d'origen (DO), mentre que la vedella dels Pirineus, el torró d'Agramunt i el pa de pagès ostenten el segell d'indicació geogràfica protegida (IGP).

ALTRES PRODUCTES TRADICIONALS DE LLEIDA

I encara un altre producte que s'identifica amb les Terres de Lleida, el cereal, ha agermanat el pa i la cervesa com a guies turístics. Les grans extensions de conreu de cereals han convertit Lleida en el graner més important de Catalunya. Des de temps dels primers pobladors ibers, hi ha constància de producció de pa i cervesa a les terres de Ponent. Així, la demarcació combina la producció de cervesa a la capital del Segrià amb les elaboracions de petits productors artesans.

A pràcticament totes les comarques de Lleida hi trobem elaboradors artesans de formatges i embotits que preparen especialitats locals com la girella, el xolís, la llonganissa o botifarres de tota mena. I cada cop més obradors són oberts al públic per fer pròxims el producte i la seva elaboració.

Fires, mercats i tasts de productes de temporada omplen el calendari de cites a les Terres de Lleida i el Pirineu i demostren que el territori és un veritable rebost de Catalunya.

Oleoturisme a les Garrigues. **Marc Castelló**

Oleoturisme a les Garrigues. **Iolanda Sebé**

Diputació de Lleida
Patronat de Turisme

Contacte: **Patronat de Turisme Diputació de Lleida.**
Servei de premsa: xrodriguez@aralleida.cat

aralleida.cat

BIOSPHERE
Gold Sustainable Certified